

Forflag eller kan gives ved en enkelt Ministers eller en enkelt Regjerings Erklæring. — Der er imidlertid een Afvigelse imellem Justitsministerens Forflag og vort, og den angaaer Indkaldelsen efter de første 4 Aar. Efter det oprindelige Lovforflag og efter Justitsministerens Vædringsforflag skulle de, der have faaet den geistlige Ordination, naaget man ikke vil gjøre Brug af dem i den virkelige Krigstjeneste, vedblive at staae i Rullerne, føres i Nummer, vel endogsaa henføres til enkelte Afdelinger; der siges jo, at i Krigstid vil man muligens fordre deres Tjeneste, man vil indkalde dem, forsaavidt de kunne finde Anvendelse som Præster ved Hæren eller Søværnet. Dette ansee vi for at være et fuldkomment Skin af en Værnepligt, det er ingen Realitet, og det er i det Hele én i vore Tanker besynderlig Fremgangsmaade. Det er ikke nogen Værnepligt at være Præst, og man skal ikke ifølge Værnepligten indkaldes til præstelig Virksomhed, især ikke til den præstelige Virksomhed, som, naar den skal udøves godt, turde være den vanskeligste og tungeste næsten af alle, den at være Seltpræst. Til at være Seltpræst hører foruden mange andre Egenstaber ganske særdeles Villie dertil. Til at gjøre sin Pligt som Menig, til at opfylde Statsborgerens Forpligtelse imod Fædrelandet, kan man commanderes, der skal man adlyde; men man kan ikke commanderes til at være Præst og til paa en christelig, god Maade at yde de Ræmpende, de Saarede og de Døende Bistand; og paa den anden Side har Staten jo heller ikke den allermindste Sikkerhed for, at den paa den Maade faaer brugbare Seltpræster. Manden bør ikke indkaldes til denne Tjeneste, og Staten bør sørge for paa anden Maade at faae de Præster, som den behøver. Naar Justitsministerens Vædringsforflag vedtages, saa ansee jeg det for strengt taget ligesom at følge deraf, at Regjeringen ikke vil være bemyndiget til, i Tilfælde af Krig, at ansætte en eneste Seltpræst, for den i Genhold til denne Bestemmelse har indkaldt de ordinerede Mænd, der endnu staae i de sidste fire Aar af deres Værnepligt; disse maae først indkaldes, thi Staten skal ikke staae dem, som den har paalagt en For-

pligtelse, og ikke, istedetfor dem, tage Andre, som den maa lønne. Men det kan jo være, at disse Mænd, skjøndt overordentlig hæderlige og dygtige Geistlige, aldeles ikke ere skikkede til at være Seltpræster; de kunne være uskikkede dertil af legemlige Grunde, fordi de ere svage og ikke kunne taale de Anstrengelser og Strabadser, som en Seltpræst maa udholde, naar han vil gjøre sin Gjerning paa rette Maade, og det kan være, at de af aandelige og sjælelige Grunde ere uskikkede dertil, idet de kunne savne den Freidighed, som fremfor Alt behøves hos en Seltpræst ved Siden af det religiøse Indelag, medens de kunne være meget skikkede til at virke i det Kald, som de have. Vi have derfor ikke ved vort Forflag taget noget Hensyn til denne Bestemmelse; man paalægger disse Menneffer Noget, som kan kaldes Værnepligt, men som ikke er nogen Værnepligt; det er en Pligt, som ikke rettelig og med Haab om tilbørlig Opfyldelse kan paalægges Mænd, som man ikke kjender, og det er et Hver, som Staten maa, naar Tilfældet kommer, søge at faae udført paa en bedre Maade, end det kan udføres ved at commandere de tilfældig i Ruller staaende Personer dertil. Derfor have vi ikke i vort Forflag optaget Bestemmelsen om Indkaldelsen til at være Præst ved Hæren. — Med Undtagelse som sagt af denne ene Bestemmelse, som vi udelade, er der i Realiteten og med Hensyn til det, der attraaes opnaaet, Enighed mellem Regjeringen og os; men der er — jeg veed ikke, i hvilken Grad det er Tilfældet med mine Medforlagsstillere — for mig personlig i Formen en overmaade stor Afvigelse med Hensyn til, hvad jeg anseer for det Rigtige og Hensigtsmæssige. Ere vi overbeviste om, at den Geistlige, naar han er bleven Geistlig, ikke bør være værnepligtig, men at han heller ikke bør blive Geistlig, før han til en vis Grad har opfyldt sin Værnepligt, opfyldt den for den bedste Deel, som den høitærede Justitsminister udtalte det, saa skulle vi have Mod til at sige Andre og os selv dette. Med disse Ord skal jeg anbefale Vædringsforlaget til det ærede Thing.

Justitsministeren: Den ærede Ordfører for Forlagsstillerne fremhævede, og som